

Nr 74

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående viss rationaliseringsverksamhet inom sjukvården m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 (bilaga 7, punkterna 70 och 71) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1964/65 beräkna under femte huvudtiteln dels till Centrala sjukvårdsberedningen: Avlöningar ett förslagsanslag av 1 196 000 kr., dels ock till Centrala sjukvårdsberedningen: Omkostnader ett förslagsanslag av 176 000 kr.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 114, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 6 mars 1964, föreslagit riksdagen att *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för centrala sjukvårdsberedningen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 6 mars 1964 föreslagit, *dels* fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för centrala sjukvårdsberedningen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65, *dels* till Centrala sjukvårdsberedningen: Avlöningar för budgetåret 1964/65 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1 364 000 kr., *dels* till Centrala sjukvårdsberedningen: Omkostnader för budgetåret 1964/65 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 225 000 kr., *dels ock* till Viss rationaliseringsverksamhet inom sjukvården för budgetåret 1964/65 under femte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 1 800 000 kr.

Något särskilt anslag för sistnämnda ändamål finnes icke uppfört i riksstaten för innevarande budgetår. Centrala sjukvårdsberedningens avlönings- och omkostnadsanslag är i gällande riksstat uppförda med 1 196 000 resp. 176 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels en inom första kammaren av herrar *Kaijser* och *Enarsson* väckt motion (I: 738), i vilken hemställts att riksdagen måtte besluta att de medel för viss rationaliseringsverksamhet inom sjukvården som upptagits i Kungl. Maj:ts proposition 1964: 114 med 1 800 000 kr. ställes till rådets för sjukhusdriftens rationalisering förfogande att helt fördelas till utanför rådet stående organ, bl. a. centrala sjukvårdsberedningen, för sådana drifratio-

Bihang till riksdagens protokoll 1964. 6 saml. Nr 74

naliseringsuppgifter rådet finner lämpliga och att övriga medel som upptages för rådets verksamhet ställes till centrala sjukvårdsberedningens förfogande för tillhandahållande av personal och omkostnader för rådets centrala verksamhet;

dels ock en inom andra kammaren av herrar *Larsson* i Borrby och *Nilsson* i Tvärålund väckt motion (II: 906), i vilken hemställts att riksdagen vid sin behandling av propositionen nr 114 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att rådet för sjukhusdriftens rationalisering måtte erhålla uppdrag att efter erforderlig utredning samt försöksverksamhet utarbeta anvisningar och riktlinjer, avsedda att tjäna till vägledning vid sjukvårdshuvudmännens och berörda personalkategoriernas strävanden att nedbringa väntetiderna vid polikliniker och läkarmottagningar.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna.

Utskottet. De under senare år kraftigt stigande sjukvårdskostnaderna har aktualiserat frågan om möjligheterna att effektivisera sjukhusdriften med hjälp av moderna tekniska och organisatoriska hjälpmedel. Kungl. Maj:t har därför i november 1962 tillkallat ett särskilt råd för sjukhusdriftens rationalisering med representanter företrädesvis för medicin, teknik och sjukvårdsadministration. Rådet är avsett att fungera som ett impulsgivande, förmedlande och samordnande organ på sjukhusrationaliseringens område. I propositionen har framlagts förslag om en betydande utökning av rådets verksamhet, innebärande främst att rådet i egen regi skall bedriva viss utvecklings- och försöksverksamhet. Det framlagda programmet för detta arbete täcker mycket väsentliga områden av verksamheten vid sjukhusen. Utskottet, som vill understryka angelägenheten av rationalisering inom sjukvården, tillstyrker departementschefens förslag i denna del.

I motionen II: 906 har föreslagits att det skulle uppdragas åt rådet för sjukhusdriftens rationalisering att utarbeta anvisningar och riktlinjer med syfte att nedbringa väntetiderna vid polikliniker och läkarmottagningar. Även utskottet anser det för sin del vara angeläget ur såväl den enskilde patientens som samhällets synpunkter att väntetiderna vid polikliniker reduceras. En del sjukvårdshuvudmän har också uppmärksammat dessa problem och genom införande av tidsbeställning kunnat minska väntetiderna. Även rådet för sjukhusdriftens rationalisering kan självfallet ta upp dessa frågor till behandling. Med hänsyn till angelägenheten härav förutsätter utskottet att så också sker. Någon framställning i ämnet till Kungl. Maj:t synes därför inte påkallad. Yrkandet härom avstyrkes.

För rådets försöks- och utvecklingsverksamhet under budgetåret 1964/65 har departementschefen beräknat en total kostnadsram av 3 000 000 kr. Av nämnda belopp föreslås staten svara för 60 procent eller 1 800 000 kr. samt landstingen och de landstingsfria städerna för 40 procent eller 1 200 000 kr. Medel för statens andel bör enligt departementschefens förslag anvisas under femte huvudtiteln såsom ett särskilt reservationsanslag, benämnt *Viss*

rationaliseringsverksamhet inom sjukvården. Rådets centrala administrationskostnader föreslås däremot skola bestridas även i fortsättningen från centrala sjukvårdsberedningens avlönings- och omkostnadsanslag. Vad departementschefen sålunda föreslagit kan utskottet biträda.

I motionen I: 738 har yrkats att det belopp om 1 800 000 kr., som beräknats i propositionen för viss rationaliseringsverksamhet inom sjukvården, skulle ställas till rådets för sjukhusdriftens rationalisering förfogande att helt fördelas till utanför rådet stående organ, bl. a. centrala sjukvårdsberedningen, för sådana driftrationaliseringsuppgifter rådet finner lämpliga. Som motiv härför anföres i motionen, att centrala sjukvårdsberedningen redan har motsvarande arbetsuppgifter som rådet för sjukhusdriftens rationalisering samt att sjukvårdsberedningen är väl ägnad att utföra dessa uppgifter. Rådet bör enligt motionärernas mening endast fungera som ett medelsutdelande organ vid sjukvårdsberedningens sida. I anledning av motionen vill utskottet erinra om att rådets verksamhet under nästa budgetår avsetts skola betraktas som försöksverksamhet. Då vidare bl. a. den pågående utredningen om medicinalväsendets centraladministration — den s. k. MCA-utredningen — kan komma att inverka på bedömningen av den framtida organisatoriska anknytningen av den planerings- och rationaliseringsverksamhet, som bedrivs av centrala sjukvårdsberedningen och rådet för sjukhusdriftens rationalisering, avstyrker utskottet motionen.

Mot departementschefens förslag om anvisning av medel under centrala sjukvårdsberedningens avlönings- och omkostnadsanslag har utskottet intet att erinra.

Utskottet, som inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit, hemställer,

I. att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för centrala sjukvårdsberedningen som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 6 mars 1964 förordat;

b) fastställa följande avlöningsstat för centrala sjukvårdsberedningen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	110 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	283 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	636 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	335 000

Summa kr. 1 364 000 ;

Statsutskottets utlåtande nr 74 år 1964

c) till *Centrala sjukvårdsberedningen: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 å driftbudgeten under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1 364 000 kr.;

d) till *Centrala sjukvårdsberedningen: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 å driftbudgeten under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 225 000 kr.;

e) till *Viss rationaliseringsverksamhet inom sjukvården* för budgetåret 1964/65 å driftbudgeten under femte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 1 800 000 kr.;

II. att motionen I: 738 icke må av riksdagen bifallas;

III. att motionen II: 906 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 28 april 1964

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit från första kammaren: herrar Gillström, Einar Persson, Birger Andersson, Ivar Johansson, Axel Johannes Andersson, Virgin, Fritz Persson, Rikard Svensson, fru Wallentheim, herrar Bengtson, Per Jacobsson, Söderberg, Mårtensson, Kaijser och Harry Carlsson; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, Svensson i Stenkyrka, Blidfors, Almgren, fröken Elmén, herrar Andreasson, Mellqvist, Svensson i Ljungkile, Andersson i Knäred, fru Holmberg, herrar Nelander och Turesson.

Reservation

av herr *Kaijser*.